

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fillér.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

— Nyilttér díja soronként 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVAN

Az expedíciót s hirdetéseket illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Agost özvegye és fia
céghez intézendők,
hova az összes pénzüldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Miért küzdünk?

Hogy megfelelhessünk erre a kérdésre, vessünk egy futópillantást a háború előzményeire.

A cári birodalom a japán-háború óta óriási változáson ment át. Bár éveken keresztül belső válságok és forradalmak lázában gyótródott, életereje nem bémúlt meg. A nagy körültekintéssel és erélyességgel végrehajtott agrárius reformok orvosolták legégetőbb baját, enyhítették a parasztság szenvedését párhuzamosan az ipar és kereskedelem fejlesztésére tett intézkedések századok mulasztását pótolták s lehetővé tették a birodalom megomlott pénzügyeinek a szanalását. A növekvő nemzeti vagyon és a francia tőke módot nyújtott a rohamosan emelkedő katonai kiadások fedezésére. Mert a cél mindig és mindenben a hadsereg létszámának és harcikészségének a fokozása volt. Ezt előzta a szolgálati időnek a meg-

hosszabbítása, a békelétszámnak 1913-tól 1916-ig évenként négyszázezer emberrel való emelése, négy új hadtest felállításra, 19 új lovasezred szervezése, a tábori ágyúk számának a fölemelése, a modern ostromtüzérség felállítása, a technikai csapatok számának gyarapítása, a vasúti hálózat nagyarányú fejlesztése, a nyugati határon levő várak megerősítése és részben újak építése. Még jellemzőbb, hogy míg 1907-ben csupán 290 ezer rubelt fordítanak hadgyakorlatokra, 1913-ban már 11,165.000 rubelt költenek erre a célra. Ilyen szédületes arányú seregfejlesztést nem lehet sokáig bírni. Hiszen az államadósságok kamatai már így is meghaladták a 400 millió rubelt hogy Oroszország, ennek ellenére, nem rettent vissza a rendkívüli áldozatok magára vállalásától, annak a jefe, hogy közel tudta magát a célhoz, melyről erőfeszítésének bőséges jutalmát remélte. A Novoje Vremja már 1914. tavaszán jelezte, hogy Boszniában ez év júliusára nagy események várhatók.

Franciaország még Oroszországnál is

lázásban készülődött. Egyfelől financirozta az orosz hadseregfejlesztést, másfelől olyan áldozatok meghozatalát vállalta magára, melyek összeroppanással fenyegették teherbíró képességét. Csak a marokkói válság óta újraeredt nacionalizmus hatalmas lendülete s az újerőre kapott revanche-eszme heve teszi érthetővé a készséget, mellyel a nemzet magára vette a visszaállított hároméves szolgálat terheit. A példátlan erőfeszítés szintén csak a közelinek vélt háborúban találhatja magyarázatát.

Oroszország és Franciaország azonban aligha merészelt volna olyan hazaró módon föltenni mindenét a közeli háború biztonságát vélt tétjére, ha nem tudja a látá mögött Angliát. Mert Nagybritanniát már a trónörökös meggyilkolása előtt formális szövetség fűzte érdektársaihoz, mely tengeren és szárazon egyaránt segítségadásra kötelezte.

Szóval lázas buzgalommal folyt a készülődés s 1914. nyarán az entente legéresnek érezte magát a nagy leszámolásra. Háborúba sodort bennünket Anglia irigy-

A szerelem.

Hogya kacag:

Kis patak csobog, füvegpehár cseng,
Pászorsíp felsír, kis harang csendül,
Ezer kandari csöpp sárga csőre,
Nagy irigykedve, sírásra ferdül.

Ha bánatos:

Két kőnyhkoporsó két bágyadt szem,
Dölyfe felelvad, meghajolva jár,
Ha akkor este az eszébe jutsz,
A szemek lők és nem felelt már.

Hogya eséhol:

Úgy nyújtja száját a csókunk él,
Hogy találkozzunk, mint vándor hajók,
Oly engedelmis, mint egy kis gyerek
S oly pihegés, mint egy madárfiók.

Hogya élol:

Ezt nem tudom, csak érzem, érzem én,
A vágy, mint sellő, úgy játszik velem.
Mások élérik, mások aratják,
Én túrva várom s ez a — szerelem . . .

Szász Menyhért.

Özvegyek.

Irtja: Zöldi Márton

A legjobb barátok voltak. Mind a kettő, Végné és Sallayné, egy esztendőben lett özvegy. Fiaitok voltak. Fájdalom, nem annyira, hogy minden araszpítószert mellőzni merészelték volna. Néha-néha ki is cseréltek egy-egy bevált krémet, mi a női barátságunk legmegbízhatóbb fémjelzése.

Meg kell jegyeznem, hogy Végné szöke, Sallayné barna szépség volt. A szatirarcú közjegyzőhelyettes, Kende Dénes, azt terjesztette mindenütt, hogy tíz évvel ezelőtt Sallayné volt szöke és Végné barna. Lehet, hogy igaz, de nem tartozik a dologra.

Mind a két szép özvegynek egyszerre udvarolt dr. Simándy Elek ügyvéd, ki alig két éve, hogy a városban letelepedett. Simándy már nem volt fiatal ember, jó negyvenes lehetett, de botrányosan szerelmes természetű. Noha nagyon kiterjedt klientúrája volt, tudott időt keríteni, hogy egy nap látogt őt át udvarolhasson. Akinek csak lehetett, minden válogatás nélkül.

Végné egy délutáni uzsonnán, mikor Sallayné egyedül volt nála, a következő vallomást tette:

— Simándy tegnap este megkérte a kezemet.
— Ah!

— Igen, itt térdelt.

— És te?

Végné vállalt vont.

— Istenem, mit tehettem? Simándy egészen jó párti.

— Tehát igent mondtál!

— Igen, azt rebegtem.

— Gratulálók! És azután?

— Megcsókolt . . . Mindenáron az ajkamat akarta . . . Nem engedtem . . . azt mondtam: »Óhó, barátom, erre majd csak a házasság után kerül a sor . . .« Tudod, okosabb így.

— És hány órákor kérte meg a kezedet? — kérdezte Sallayné.

— Éppen hat órákor!

— Ez nagyon érdekes — kacagott a barna asszony idegesen.

— Mért érdekes? — kérdezte Végné megütődve.

— Nem tudom, de úgy hallottam. Egyébként az a fő, hogy mennyaszony vagy . . . Pá, édesem, sok szerencséd!

Az úton hazamenet két helyen is beresepett fehére esernyőjét, oly kiemletlenül csapott le vele az árokszélen tenyésző virágokra, miközben ezeket mondotta magában:

— Az az alávaló disznó, az a semmiházi . . . tegnap öt órákor még engem nyagagotól keserves nyögéscsészével . . . és hogy esküdött, hogy neki Végné nem kell ingyen sem, se sültve, se főve . . . És hat órákor megkéri a kezét . . . A disznó!

sege és feltékenysége, Franciaország gyerekes revanche-vágya és Oroszország terjeszkedni akarása. Belesodort bennünket a történeti fejlődés, mely végleteleg kiélezte a faji ellentéteket és a gazdasági érdekek összeütközéséből támadt sűrűlódásokat.

Európa történelmeinek összetevői erői évtizedek óta olyan irányban mozogtak, hogy találkozásuk eredménye csak a mostanihoz hasonló arányú katasztrófa lehetett. Ennek a fejlődésnek irányából való kitérítése vagy éppen más mederbe terelése emberi erőt meghaladó feladatot lehet volna. Ha mi a szerb ultimátum után meghátrálunk s megalázzott bűnös módjára megjelenünk a nagyhatalmak areopágja előtt, talán nyertünk volna néhány hónapot, talán egy-két esztendőt, a háborút azonban nem kerülhetjük volna el. Mi éreztük ezt. Azért, mikor már fojtónak találtuk a légkört, mikor ellenségeink már készültek nyakunkba vetni a hurkot, bátran fegyvert ragadtunk, mert úgy éreztük, hogy még jogunk van élni. A világháborút mi kezdtük s Isten és ember előtt vállaljuk érte a felelősséget. Mi kezdtük, de nem a magunk jószántából, hanem ellenségeink áskálódásaitól késztevve.

Kezdeni nem akartuk a világháborút, de dicsőségesen akarjuk végigküzdeni és diadalmasan befejezni. Mi nem tetszelgünk szép, de hazug frázisokból összerótt jelszavakban, milyenek: a kultúra védelme, az elhanyagolt felszabadítási, a militarizmus remének megtörése stb. Mi egyszerűen életünkért és eddig kiküzdött javainkért küzdünk. A mi programunk csak ennyi: *Leben und leben lassen.* Nekünk győznünk *kell*, mert részünkön az igazság. Mi *győzni akarunk*, mert a győzelem: élet, a legyő-

zetés: bukás, halál. Az életért, az egyén pusztulását túlélő *nemzeti* életért, a szebb és boldogabb nemzeti jövőért minden áldozatot meghozása nem nagy áldozat, mert a győzelem csak áldozatokból sarjad ki.

A városok közéletmezése.

A napokban már megpendült a kasa s a jóság betakarításra kerül. A városi lakosság e munka befejezését megváltóként fogja ünnepelni, remélve eddig nyomorúságának végeszakadát... Hogy azonban a valóságban ez be is következék, most kell idejében sorompóba lépniök a városoknak, mint foyasztó központoknak, vagy a városi lakosság számára elegendő mennyiségben és elfogadható árán kerülhessen friss kenyér az asztalára.

A cséplés befejeztével az összes termelt gabonát fajonként a legprecízebben össze kell iratni, azzal a világos figyelmeztetéssel, hogy aki gabonát eltítok, azzal az eltítokt mennyiség elkövetatik, azonfelül elzáratik. A kenyér- és főzölislet keverés nélkül kell közönségünk rendelkezésére bocsájtani, az árpát és zabot, nemkülönben a tengerit fent kell hagyni állati etetésre és hizalásra, az áraknak lehető mérséklése mellett, mert különben a lakosság, kellő zsiradék hiányán, el fog pusztulni, hiába áll rendelkezésre a liszt, ha a fontos zsírt és húst nélkülözni kénytelen.

Ha a szükségletet így megállapítják, a hadsereg számára kell nyomban a kellő mennyiséget rezerválni, azután a városok szükségletét kiosztani. A fentmaradó mennyiséget azután az állam bocsássa Ausztria és Németország rendelkezésére.

Mintogy a lakosság, különösen a szegényebb osztály előtt, ma már csak fogalommal vár a hús és zsír, azonnal intézkedést kell tenni a vágómarháknak és sertéseknek külföldre való szállításmegállítására, a marha-, sertés-, és lamaból a zsír árának megállapítására. Meg kell továbbá tiltani a tojás, vaj és tej külföldre való kiszállítását. Igyekeznünk kell a külföldi behozatalt emelni a vánek eltérésével s mindenből annyit konzerválni, amennyi lehetséges. Ha az állam eleve már most megteszi a szükséges intézkedéseket, lakosságunk pedig nemzeti létünkért folyó

gigászi harcunkban nem fog elcsüggedni, hanem újult erővel és hittel veti magát elleneinkre, hogy a végső diadalt biztosíthassa.

Elleneinket lebecsülnünk nem szabad, mert hatalmasok és nagyok, tehát úgy kell berendezkednünk, hogy a háború még egy évig is eltarthat s így rendelkezünk kell mindazokkal az anyagi eszközökkel, mely a megvívásához szükséges. A győzelem annál dicsőbb lesz, tekintve, hogy melletünk van az igazság, melynek erkölcsi ereje túlszárnyalja ellenségeink anyagiakra, kápiszágára, rablásra épített minden erejét. Okos, praktikus berendezkedéssel, — kizárva minden illetéketlen közvetítést, amely csak az árak elviselhetetlen emelkedését idézi elő, — lehetővé fogja tenni népünknek a tisztességes megélhetést, ami kártásunknak egyedül biztos záloga. A háborúból élőködők, a esalók, hamistók ellen, ha ily esetek felmerülnek, a legkérelmetlenebbül kell eljárni, nem szabad tápot engedni annak a hitnek, hogy a népek milliói azért vérezzenek és küzdjenek, hogy egyesek belőle mint milliomosok kerüljenek ki Rajtautéssekkal erkölcsi érzésünket emelni az állam hivatalosa, hogy azonban a tisztogatási munkát erélyel foganatosíthassa, mindnyájunk segélyére van szükség. Hatóság kezére kell szolgáltatni mindenkit, aki a legkisebb visszaélést követi el, mert ezek a legbestialisabb ellenségnél is nagyobb ellenségeink, akik a saját testvéreiket, fiaikat lopják meg, mert nemcsak vagyontukot, hanem erkölcsi hitűktől is megfosztják polgártársaikat.

Vezesse népünket minden téren az erkölcsi erő, a humanizmus, a mindenkin való segítségese nem eszménye. Ha ez ideálokban összeforrtunk, dicső szövetségeseink kapuit dőngetheti ezer ellenség, azokat ugyan be nem veszi.

Csoknyay Károly.

H I R E K.

A tüdőbeteg katonákért!

Seregünk diadalmas szárnyon repülnek előre s az öröm ünnepi pillanataiban már szinte elfelejtjük azokat a téli borzalmaid, amelyekket hős katonáinknak el kellett szenvedniök, mikor a Kárpátok élein védelmezték a haza

Az én kezemet meg sem kérte... No várj, ezt nem viszed el szárazon!

Bosszúterveket szőtt, azzal a lélekmenyességgel, mely a női pszichét oly érekléssé teszi. Hazáért, elküldte a szóbalányát Frank főhadnagyrát, ki tíz perc múlva meg is jelent a szép asszonynál és megcsörgette sarkantyúját, tiszteltel mondogta:

— Tessék parancsolni!

Ez a Frank főhadnagya a régi kőbor lovakok minden szeretetreméltó érengyét egysitette magában. Tudott kegyetlen, vérengző lenni, máskor elolvadt az érzékenységtől. Szeretett udvarolni és nem kerülte el a verekedést. Szívesen fizetett pészgót, ha volt pénze, viszont nem vetette meg a potyát. Tudott inni és nem kérkedett vele, voltik diadalai nőknél, de diszkrét maradt, mint a sár. Csunya volt, de nem visszatetsző.

Ezzel a kedves, bőhémélkő katonatisztel tanácskozott Sallayné jó másfél óráig.

— Tehát jól megérteti? — kérdezte a főhadnagytól.

— Tökéletesen.

— Ön holnap ötöl hatig mindenáron visszatartja azt az urat.

— Meglesz.

— És a többi.

— Amint parancsolni méltóztatott.

Mikor a főhadnagya elment, Sallayné a következő tartalmú levelet intézte dr. Simándyhoz.

«Édesem, nincs semmi értelem, hogy önt tovább engedjem szenvedni. Tegnap szavai még most is kedvesen csengenek fülembbe. Ha holnap este öt órakor megöltél látogatásával, azt hiszem, nem fog olyan kegyetlennek találni, mint eddig.»

Az ügyvéd majd kiugrott a bőréből örömen, mikor a levelet olvasta.

— Nohát — mondotta magában, kezét dörzsölve — ez egyszer sikeresen allegáltam... Milyen kedves levél... És főleg milyen kedves, aki küldötte... Hasonlíthatatlanul kedvesebb, mint Végné. Viszont ennek több a pénze és jobb gazdasszony. Ilyen az élet... És az élet olyan-nak kell fogadni, anilyen... Nem látom át, hogy egy javakorbelt ember, ki hónapokig kénytelen várni az esküvőre, ezalatt az idő alatt mért ne fogadjon el gyöngédlen felajánlott szeretetreméltóságot... Az ember meglesi a trappistasajtot, de nem gondol arra, hogy trappista életet éljen...

Pont háromnegyed ötkor, miután végigsimította kenderszínű, kellegő bajuszát, hirtelen, kopogtatás nélkül, betoppant hozzá Frank főhadnagya.

— Szervusz, kamerád — kezdte a betoppantó — csakhogy megcsiptelek! Legokosabban tennéd, ha kidöbnél... Nagyon ostoba ügyben járok.

— De kérlek...

Mindegy...

— Nagyon ostoba, azaz jobban mondva, lovakias ügy... de még több, mint ostoba. Mindegy...

— De kérlek, mentegetőzd az ügyvéd — nekem most sietve távoznom kell...

— Horvá az ördögbe?

— Egy... izé... egy végrendeletet csinálni... azt hiszem, az illeto haldoklik.

— Nohát csak nem fogsz egy haldoklót zavarni. Pfü, ez kíméletlenség! Különben is tíz perc alatt elvégezhetjük az egész dolgot. Mit beszélek, tíz perc? Ot perc alatt... Tonkát leszel szíves helyettesíteni. Nem az öregem, hanem a fiát, a a főispáni titkár, az Aladárt. Érted?

— Értem. De micsoda ügy?

— Éppen azt akartam elmondani. Ostoba ügy... Weidel Bélának, a bérlőnek, Singer Jenő azt mondotta, hogy az apja, márt meg Weidel Béla apja, felemelt kamatlabakkal várta a vendégszerető házába érkezés urat. Ez az egész...

— És ezért Weidel Béla provokálta Singer Jenőt...

Legjobban szerettem volna mind a kettőt irgalmatlanul elpöfölni. Mert, mondd csak, aljabbán véve, mi közöm nekem Weidel Béla tiszteltreméltó uzsorás apjához? Még kölcsönt sem adott sohasem. Nincs igazam? Mi közöm hozzá?

— De igazad van, viszont én...

— Várj csak, mindjárt mehetsz. Azt hiszed,

az a haldokló olyan nagyon nyugtalan? Ha én haldokolnék, nekem már minden mindegy lenne...

földjét. A sok fagyottlábú hős nyomorúsága és szörnyű szenvedése beszél idehaza a tél-hadjárat rémségeiről, de sem a sajtóban, sem a nyilvánosság elől lefolyt mozgalmakban nem esett szó arról, hogy a téli harcokról hány hős került vissza a *hadvezér romboló csirájával*. A hadikórházakban ápolás alá került betegek legnagyobb számát tüdőbetegek tették ki s a háború tovább is egyre produkálja a tuberkulózis betegeket.

Tudvalevő, hogy a tüdővész gyógyítására speciális gyógyintézetek, szanatóriumok szükségesek. Nagy szövetségesünk, Németország, már a béke évtizedei alatti több mint száz szanatóriumot létesített, úgyhogy Németországban a tüdővész katonák gyógykezelése nem okoz gondot. Minálunk e téren még nagyon kezdetlegesek az állapotok, négy szanatórium van mindössze Magyarországon, amely tüdőbetegek gyógyításával foglalkozik. Ezekben ma nagyszámú tüdőbeteg katonákat kezelnek.

A rendkívül nagyszámú tuberkulózis esettel szemben nagyon kevés az ilyen speciális rendeltetésű intézmény és a hadgyógyintézmény már tárgyalásokat is kezdett egy tüdővész ellen védekező társadalmi egyesülettel, a *József Királyi Hereg Szanatórium-Egyesülettel*, hogy a harcra tüdőbeteg részére, katonai támogatással, tüdőbeteg gyógyintézeteket létesítsen.

A tüdővésznek, mint fertőzőbetegségnek, a katonák közt való terjedése azonban erősen érinti a rokkantkérdést is, mert a tüdőbeteg hősök közül sokan válnak rokkantakká. Ezeknek a gyógyítása és megmentése talán fontosabb, mint a rokkantkérdésnek sok más problémája, mivel ez a kérdés a tüdővésznek, mint népbetegségnek, mindig aktuális kérdésével kapcsolatos. A harcra tüdőbetegben visszatérő hősök új géopontjai a tuberkulózisnak. Feltétlenül el kell helyezni hát a tüdőbeteg katonákat a megfelelő gyógyintézetekben. Ez egyszerű kötelességünk azzal a nagy áldozattal szemben, amelyet hazájuk ügyének hoztak, másrészt védekezés abban az irányban is, hogy ne terjedjék maguk körül a tuberkulózis. Ha a tüdővész katonák visszatérnek családjuk körébe, vagy előbbi munkakörükbe, anélkül, hogy teljesen meggyógyultak volna,

a tüdővész fertőzések egész láncolatának lesznek láncszemei.

A *József Kir. Hereg Szanatórium-Egyesület*, mint tüdővész ellen védekező országos szervezet, azt látja maga elé feladatni, hogy tüdőbeteg rokkant katonák részére gyógyintézeteket emel és erre a célra adománygyűjtést indít. A háború szerencsétlen tüdőbeteg-áldozatai síralmus felajánlásukban kérik megmentésüket. Szívet rendítők a hősök jalkiáltásai! A nemzetnek, az ország közönségének kötelessége, hogy segítséget nyújtson feléjük. Gondolja meg mindenki, hogy nemcsak a szenvedő hősokrát van szó, — ami memortónak egymagában is elég — hanem mindannyiunk egészségéről, családjaink, egész társadalmunk biztonságáról. A tüdőbeteg, rokkant katonák megmentése tehát a nemzet egészséges jövődjének nagy kérdése és mindenkinél kötelességévé teszi, hogy tehesége szerint áldozzon a szent célra.

Az egyesület kéri a közönséget, hogy a nagylelkű adakozók adományait, legyenek azok akár-csak fillérvények is, a *József Kir. Hereg Szanatórium-Egyesület* központjába (Budapest, IV., Sütő-utca 2.) küldjék.

A hercegprímás üdvözlése. *Horváth Kálmán*, kir. tanácsos, polgármester *Csernoch János dr.* bíboros-hercegprímás, nevenapján, a következő táviratban üdvözölte: »Önimentátija *Csernoch János dr.* bíboros-hercegprímás úrnak Esztergom. Ma, midőn a lelkiélet mezéjén két világ messyégére lépünk, Eminentádat, nagybecsű nevenapja alkalmából, őseimről öröklött hűséggel és tisztelettel üdvözöljük. *Horváth Kálmán* kir. tan., polgármester, a város közönsége nevében is.«

A hercegprímás a gratulációt a következő átiratban közölte meg: »Nagyságos Kir. Tanácsos, Polgármester Úr! Nagyságodnak és Selmechbánya városának névnapem alkalmából kifejezett szíves üdvözléte és az öröklött hűségbe való hivatkozása öszinte örömmel töltötte el főpásztori szívemet. Fogadják ezért forró köszönetemet. Kiváló tisztelettel és nagyrabecsüléssel maradok. Esztergom, 1915. július hó 2-án. *Csernoch János dr.* bíbornok, hercegprímás, esztergomi érsek.«

— Czobor László képviselő üdvözlése. *Czobor László*, Selmecc- és Béalábánya szab. kir. bányaváros nagyérdemű és népszerű országgyűlési

képviselőjét, nevenapja alkalmából, a város tanácsa a következő táviratban üdvözölte: »Nagyságos *Nemespáncsi Czobor László* országgyűlési képviselő úrnak Budapest. Holnap nevénapem alkalmából, igaz tiszteletünk, őszinte szeretetünk és ragaszkodásunk kifejezésével, üdvözöljük Nagyságodat, azzal a hó óhajattal, hogy, az Ezek Hára megadván hazánknek a győzelmes békét, Nagyságoddal együtt még sokáig együttműködéssünk városunk javára.«

Czobor László képviselő a gratulációra a következő levelet intézte *Horváth Kálmán* kir. tan., polgármesterhez: »Nagyságos Királyi Tanácsos, Polgármester Úr! A nagy megröbáltatás jelen idejében, midőn nemzetünk sorsa forog kockán és midőn a nemzet tekintete egészen a harcra felé van irányítva, jólesik szívemenk tudni, hogy még vannak egyesek, kik rólam meg nem feledkeztek és alkalom adtán reám is gondolnak. Nagyságodhoz és tisztikarunk többi tisztelt tagjához engem régikeletű barátság fűz, abból az időből, midőn még, az érzelmi vonatkozásokon kívül, egyéb kötelet nem fűzött Selmechbányához. Azóta szorosabban fűzött össze bennünket a kötelesség érte, mellyel válválvetett murkánkálal és városunknak tartozunk. Ennek a kettős érzésnek az ápolására fogok törekedni az élet minden változásai között; mit hogy sikeresebben tessek meg, kérem hozzá Nagyságodnak és a tisztikarunk szíves támogatását.

Fogadj, kérem, jókívánataikért igaz hálám kifejezését és baráti üdvözlétemet, mellyel maradok. Budapest, 1915. július 1-én, szolgálata rész hírvik *Czobor László*.«

— Közgyűlés. Selmecc- és Béalábánya szab. kir. bányaváros törvényhatóság bizottsága július havi rendes közgyűlést, *Iránka István* főispán elnöklésével, folyó hó 13-án, kedden délután 3 órákor fogja a városháza tanácstermében megtartani.

— Címadományozás. Öfelsége, a király, a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére, megengedte, hogy *Hubay Zsigmond* főerdőtanácsos, saját kérelmére, végleges nyugalomba helyeztessék s ebből az alkalmából neki, sok évi hű és hasznos szolgálatai elismerésül, a miniszteri tanácsosi címet adományozta.

Öfelsége, a király, a m. kir. pénzügyminiszter előterjesztésére, *Nesnera Jenő* nyugalmazott bányatanácsosnak, a vízaknai sóbányahivatal volt főnökének, nyugdíjazása alkalmából, a sóbányaszintál teljesített hű és sikeres szolgálata elismerésül, a főbányatanácsosi címet adományozta.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Göllián Pál* zölyombrezói vasgyári felügyelő, az állami vasgyárak tisztviselőinek a létszámában, felügyelővel, *Schandl Emil dr.* vasgyári orvost pedig főorvossá nevezte ki.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Földes Lipót* hadrubányai lakost, bányamérnöki szakot végzett főiskolai hallgatót, a selmechbányai m. kir. bányagazgatóság kerületébe ideiglenes minőségű segélydjás bányagazkornokká nevezte ki.

— Kitüntetés. *Heutsch Kálmán* bányamérnököt, aki a háború elején mint a 4-ik árkiezárszólaj tartalékos tiszthelyetessé vonult be, az első- és a másodosztályú vitézségi éremmel tüntették ki.

— Új közgazdasági mérnök. *Kállai Géza* okleveles bányamérnök, a Magyar Államnos Köszénbánya R.-T. tatabányamérnöke, a budapesti József-műegyetem közgazdasági fakultásán közgazdaságtudományi oklevelet szerzett. *Kállai Géza* a magyar bányamérnökök között az első közgazdasági mérnök.

— Erdészeti áthelyezés és megbízás. A m. kir. földművelésügyi miniszter *Deák János* erdőtanácsost Désről Hajdúbesztercsénybe, *Sallak János* segéderdőtanácsost Déváról Désre, *Pethő*

Nem igaz? Egyébként sem arról van szó ...

— Bocsáss meg, de én ...

— Tudom, tudom ... ezen előbb át kell eszünk. Hát nem tudsz egy percig várni? No nézze meg az ember.

Ebben a pillanatban belépett Srapp és Vedley százasos. A két tiszt roppant szertartásosn mutatkozott be, mint Singer úr segédei.

— Ezt az ügyet — mondotta Vedley százasos — fegyveresen kell elintéznünk.

— Nem látom át, miért? — vágott közbe Frank főhadnagy.

— És a két tiszt hevesen összekoccant. Úgy csapatkódták az asztalt, hogy az akták szerzetéséjél röpködtek. Frank párbajjelensé elveket hallatott, Vedley százasos a párbaj intézménye mellett tört lánzsát. Mind a kettő győzte érveikkel. Az ügyvéd szóhoz sem tudott jutni, ha mukkanni mert, letorkolták. És ez így tartott egy teljes óráig. És ez az óra volt dr. Simándy életében a legfájóbb, a leggyötrelmesebb óra.

Végre a felek abban állapodtak meg, hogy este újra találkoznak. Az ügyvéd fellegzett. Siettek ki az utcára, a főhadnagy utána.

— Merre mész, kamerád?

— A felsővégre.

— Nekem is arra van dolgom.

Egyideig együtt mentek. A Kender-utcánál az ügyvéd kezét nyújtott.

— Szervusz, én itt befordulok.

— A Kender-utca? Érdekes, nekem is ott van dolgom.

— De én egészen a túlsó felére megyek.

— En is, az utolsó házába.

— Nem értem — meredezett Simándy — hisz az a Sallány lakása.

Frank főhadnagy igent bólintott

— Eltaláltad. Hozzá megyek ... de ne szólj senkinek ... hat órára kért magához ... már néhány percet késtem is, a kutyafáját.

Az ügyvédből kiltört a keserűség ...

— Nohát az a Sallány nagyon furcsa aszszony!

A főhadnagy merően ránézett és szigorúan kérdezte:

— Ügyvéd úr, hogy tetszik ezt érteni, hogy furcsa? Teringtőt!

— Sehogy, azaz úgy értem, hogy én megkértem a kezét és engem kikosarozott öngyásága.

A főhadnagy kordálisan a vállára ütött:

— Nohát ez minden, csak nem furcsa.

Furcsa az lett volna, ha nem adott volna kosarat, mikor én is itt vagyok. Hehe! ... Szervusz, kamerád!

Vidám kárdesörtéssel tért be a Sallány kapuján ... A ügyvéd kollabált önérettelt kulogott haza.

Lajos erdőfelügyelőt Kassáról Szegedre, *Bogdán Géza* erdőfelügyelőt Nagyszombenből Kolozsvárra, *Kolcsy Béla* erdőfelügyelőt Nagyváradról Pozsonyra, *Hoffmann Gyula dr.* erdőfelügyelőt Máramaroszigetről Nagyváradra, *Horó Ferenc* erdőfelügyelőt Déváról Türoszentmártonba, *Lágler Gyula* főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőtanácsosi Visegrádról Lippára, *Terényi Sándor* erdőtanácsost Lippáról Lugosra, *Becker Róbert* erdőmérnököt Lugosról Lippára helyezte át s *Czinura József* erdőfelügyelőt a kassai, *Pátszly Ferenc* erdőfelügyelőt pedig a nagyszombeni királyi erdőfelügyelőség vezetésével bízta meg.

— **Zászlószentelés Selmecbányán.** Az esztogermi cs. és kir. 26. gyalogezred 3 XIII. menetzászlóaljának zászláját, melyet a Selmecbányai rendezett gyűléstől készítették, a múlt vasárnap délelőtt szentelték fel. Reggel 8 órakor nagy körmenet indult a Szentháromságterre, ahol *Haverla József* plébános, a *Cziczka Sándor* karnagy vezette női énekkar kíséretében, zenés tábori műsort tartott. Mise után felszentelte a zászlót s magas szárnyalású, szép és hazafias beszéddel buzdította a jelenlevő katonákat vallásosságra, a magyar haza hősi szolgálataira és az Istenbe vetett rendíthetetlen bizalomra. A győnyörű beszéd után *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, polgármester intézett könnyezésig megható beszédet a katonákhoz és a közönséghez. Buzdító, lelkesítő szótzatában, a gyász mellett, dicső hadserűgnek fénys diadalaira irányította a közönség figyelmét s meggyőzően fejegette, hogy a végső győzelem a miénk lesz. A lelkes beszéd után a közönség elénekelt a Himnuszt s a nemzetiszíni zászló alatt (melyet négy szallageskor: a magyar, az osztrák, a német és a török zászló) a plébánián templomba vonult a körmenet, hol *Haverla József* plébános állást osztott. A menetben résztvettek a 26. gyalogezred szabadságon levő katonái és a selmecbányai kórházakban ápoló sebesült és beteg katonák is. A bányászzenekar *Árkosi Béla* bányatanácsos, a selmecbányai bányahivatal főnöke, ingyen volt szíves átengedni.

— **Selmecbánya 1915. június havi hűsögyasztása.** Selmec- és Belbányai szab. kir. bányaváros közigyóghúján folyó év június havában levágtak 27 szarvasmarhát, 30 borjút, 28 sertést, 40 juhót, 5 bárányt és 2 kecskét. Elkoboztak 7 szennyezett és 2 gümőkörös tüdőt, 2 férget és 12 métegykörös májat.

— **Segítőakció.** Hadbavonult katonáink visszamaradt családtagjainak a segítségére szánt alapba a múlt héten a következők adományozták: Herrmann Emil 50 K-t, Sobó Jenőné 20 K-t, Milles-novich Ferenc 5 K-t, a sr. kir. dohánygyári munkások (36, 37, 38, és 39-ik gyűjtés: 4090 K, 715 K, 1141 K, 10 K) 3946 K-t, Sümegh Margit (gyermeksznieifeladásból) 2147 K-t, Maschek Juliska (gyermeksznieifeladásból) 418 K-t.

A Vöröskeresztegytel szükségkórházainak a fenntartására: Sümegh Margit (gyermeksznieifeladásból) 2147 K-t, Maschek Juliska (gyermeksznieifeladásból) 418 K-t. Schwott Aladár és László (a cs. és kir. 26. gyalogezred III/XIII. menetzáda részére egy nemzetiszíni zászló beszerzésére gyűjtött pénz) 1870 K-t.

— **Jótekonycélú gyermekelőadások.** Kedves és megható, mikor a kicsinyek is részt akarnak venni a nagyok munkájában, hogy őrlik telhetően, legalább némiképen enyhítsék a rettegő nyomorúságot, mely természetesen velejárója a háborúnak. Néhány jószívű kis fiú és leány folyó hó 4-én előadást rendezett. Volt ének, szavalt, monológ, szindarab s annyira tetszett a kicsinyek lelkes játéka, hogy előadásukat másnap meg kellett ismételnük. — A folyó hó 4-én rendezett előadásból befolyt (20, 10 és 6 filléres jegyek voltak): jegyek árából 1946 K, felülfizeté-

sekből 1160 K, legyezők árából 96 fillér. A második előadáson: jegyek árából 620 K, felülfizetésekéből 420 K. Összes bevétel 4242 K, kiadás 8 fillér, tiszta jövedelme 4234 K. A tiszta jövedelmet felelőszében a selmecbányai hadbavonultak visszamaradt családtagjainak a segítségére, felelőszében pedig a Vöröskeresztegytel selmecbányai szükségkórházainak a fenntartására juttatták. Az előadások közreműködőit: *König Vilma, Zimmermann Irén, Zimmermann Ilona, Zimmermann Korndia, Sugár Gizella, Sugár Mariska, Sugár Gyula, Borhegyi Miklós és Pista, Sümegh Margit, Sümegh Jancsi, Sümegh Nándor, Sümegh Márta, Sümegh Laci.* — Köszönetet mondanak a szereplők *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, polgármesternek, a kellőszámi székek átengedéseért, *Grohmann Gyula* könyvkereskedőnek, egy gramofon kölcsönzéséért, *Schrámek Lajos* szobafestőnek, egy színpadi távoljátszó festsztéréért és *Sümegh János* kereskedőnek, ki színpadot készített s a lakásán az előadások számára helyet adott.

Kedves és nagyon szép gyermekelőadást rendezett ugyancsak e hó 4-én és 5-én *Maschek Juliska*. A gyermekek, szavalt és ének kíséretében, a *Közönséka* c. színművet adták elő. Az előadás egész jövedelmét, 836 K-t, mely 20, 10, 8 és 6 filléres belépődíjakból gyűlt össze, felelőszében a selmecbányai hadbavonultak visszamaradt családtagjainak a segítségére, felelőszében pedig a Vöröskeresztegytel szükségkórházainak a fenntartására fordították. A műkedvelőelőadásokon a következők szerepeltek: *Maschek Juliska, Salta Márta, Pazner Vilma, Fritz Aranka, Treiter Margit* és *Maschek József*.

— **A Bauman-kerti külgyógyesület közgyűlése.** A Bauman-kerti külgyógyesület, *Zó-lomy Imre* tb. városi tanácsos, erdőmester elnöklésével, június hó 26-án tartotta évi rendes közgyűlést. A közgyűlés megvizsgálta az 1914. évi költségmáradásokat, megállapította az 1915. évi költségmáradásokat s azután a tisztviselőket választotta meg. Elnök lett: *Zó-lomy Imre*; pénztáros: *Rümele Sándor* m. kir. adóhivatali tiszt; háznagy: *Mihalik Károly* m. kir. dohánygyári tiszt; titkár: *Kopp Sándor* vasúti tiszt. Tudomásul vette a közgyűlés, hogy az egyesület tagjai közül huszonhatan vannak a harcstéren s elhatározta, hogy a tagdíjfizetés alól fölmentti őket. A közgyűlés után az egyesület helyiségében társasvacsora volt.

— **Zongorahangolás.** Brunnüller J., az Ehrbar zongoragyár hangolója megjött. Winterstein vendéglőjében lakik. Értesítésekét különben szívesen közvettl a Joergeskereskedés.

— **Újabb sebesült katonák Selmecbányán.** Folyó hó 3-án, a komáromi csapatkórházból, újabb 70 sebesült katonára érkezett Selmecbányára. A sebesült katonák a kincstár, a város, a gázgyár, Engel Zsigmond, Pálka János és Barna Danó szállította föl a vasúti állomásról a városba. A hatóság 10 katonát a bányász kórházban, 40 katonát a Vöröskeresztegytel szükségkórházában, húszat pedig a városi kórházban helyeztetett el. A vasúti állomáson Engel Zsigmond 10, a Vöröskeresztegytel pedig 300 cigarettát osztott szét a katonák között.

— **Elfogott orosz fogoly.** A hegybányai esendőrös folyó hó 3-án, Bacsófalván, egy orosz foglyot fogott el s kísért be a selmecbányai rendőrségre. Kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy negyedmagával a kenyérmelzei foglyotárból szökött meg, a három társa azonban valahol elmaradt tőle. A esendőrös s szökevényei a lévai honvédekiesztőparancsnoksághoz szállította, a többi három fogoly kézrekerítésére pedig a szükséges intézkedéseket megtette.

— **Átelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Pelachy Ferenc* bányatanácsost, az abrudbányai

bányahivatal főnökét, bányászati előadónak a selmecbányai m. kir. bányagazgatóságához helyezte át.

— **Adományok a kórházaknak.** A *Vöröskeresztegytel* selmecbányai *szükségkórházainak*, a sebesült és beteg katonák számára, az elmúlt héten a következők adományozták: Tomaszovszky Lajosné citromot, Schmidt Hermin 33 szentképet, 2 imádságkönyvet, Kalmár Etelka 5 K-t, Osztraculczy Gyuláné 200, Tóth Klára 50 cigarettát, Polyák Pál 3 liter tejet, Szentistvány Gyuláné 28 l. tejet, Goldfuss Mihályné 14 l. tejet, Dukács Gyuláné 1 tál uborkát, Szatankay Ferenc 1 kosár cseresznyét.

A városi kórháznak: a Vöröskeresztegytel 300 cigarettát, a r. k. elemi iskola IV. osztályának tanuló 10 K-t, Lindmayer Ilona 1 paplant.

— **Hősi halál.** *Prkrikl Jenő* tanárjelölt, hadapród, a selmecbányai lic. főgimnázium volt növendéke, folyó év június hó 21-én, életének 23-ik évében, az északi harcstéren hősi halált halt.

— **Adományok a Vöröskeresztegytel javára.** A Vöröskeresztegytel selmecbányai választmányja javára az elmúlt héten a következők adományozták: Fekete Lajosné 10 K-t, Oldal Antal 1000 cigarettát, Welwárd Jakab (menyasszonyi koszorúmegváltás címén) 5 K-t, Herrmann Emil nyv. főbányatanácsos 50 K-t, özv. Pleuka Antalné (a katonák temetésére) 2 K-t, Ulrich Paula, Maruska Józsefné 30—30 fillért, a beszercebányai kereskedelmi és iparkamara 150 K-t.

— **Halálhöz.** *Öz. Massányi Mihályné*, szül. Friedlenhelt Fritz Iuda, folyó hó 6-án, 79 éves korában, Kisgaramon elhunyt.

— **Adományok a hegybányai katonai üdülőtelepnek.** A hegybányai katonai üdülőtelepnek július 7-ig a következők adományozták: Goldner Adolf 5 l. bort, Hinkelcs Vilmos 2½ kg. szalonnát, 50 szivart, Jákó Gyuláné 60 zsemlyét, 2 kg. vaját és túrót. 1 üveg likőrt, Joerges Ágost 35 K-t, Kachelmann Viola 200 cigarettát, Kertész Lajos 1 vöröskeresztes zászlót, Kertész Lajosné 1 üveg szilvalekvárt, 1 üveg uborkát, K. H. V. 100 K-t, 1 emlékkönyvet, Kopecsán Jánosné 2 l. tejet, Margótsy-gyógyászter 5 évig ásványvizet, Mátray Gusztávné 8 kenyert, 200 cigarettát, 2 l. pálinkát, özv. Nagy Bláné 5 törülközőt, 1 pánciparacsmot, 5 kg. kockacukrot, 33 tojást, Pataki Jenőné 3 rúd szalámint, 1 hátikosár burgonyát, Plathy Antal 3 személtápatot, Strélinger Viktor 2 kenyert, Szőke Béla 10 K-t, Wetzler Mórné 1 K-t, özv. Weigel Samuné 35 képeslevelezőlapot, Weisz József 2 üveg málnaszörpöt, 1 üveg uborkát, Zsák Viktor 2 ívet, Bremzay Margit, Kertész Lajosné, özv. Weigel Samuné 2 hordó sört és 200 cigarettát.

— **Közigazgatási bizottsági gyűlés.** Selmec- és Belbányai szab. kir. bányaváros közigazgatási bizottsága július havi rendes ülését, *Iszván István* főispán elnöklésével, e hó 14-én, szerdán reggel 9 órakor fogja a városháza tanácstermében megtartani.

— **A kir. kath. főgimnázium értesítője.** A kir. kath. főgimnáziumnak a múlt héten jelent meg az 1914/5. tanévről szóló értesítője. A gondosan és szépen kiállított füzetből a következőket emeljük ki: Az intézetbe beiratkozott 254 tanuló, vizsgálatot tett 240 tanuló. A vizsgálatot tett tanulóknál közül jeles 14, jó 45, elégséges 138, egy tárgyból elégtelen 17, 2 tárgyból elégtelen 14, több tárgyból elégtelen 12. Az iskola tanári közt hadbavonultak: *Bencsik Gergely, Kovács Miklós, Kuchár Géza és Rácz József.* A hadbavonult tanárokat *Miklós Zoltán dr.* leváltóan, *Rappensberger Vilmos* és *Vas Antal dr.* nyug. főgim. igazgatók helyettesítették. Volt tanítványai közül hősi halált haltak: *Dessenffy Tibor, Lilassy István, Lovász József, Meszicsnek Vendél, Müller Ferenc, Paczell Béla, Ruszin Jenő, Turmann Vilmos, Vojtás Gyula és Zsitvetz Elemér.*

A javító- és pótlóvizsgálatokat augusztus 31-én fogják megtartani; a beiratások pedig szeptember 1-én, 2-án és 3-án lesznek.

Az értesítő az új intézet művészi képe díszíti.

— **A repecolaj zár alá vétele.** A kormány rendeletét adott ki, hogy a repecolajkészleteket zár alá helyezi. Zár alá veszi azokat a repecolajkészleteket is, amelyekre, a jelen rendelet érvénye alatt, utóbb állítanak elő.

— **Póstafoorgalom a tengerparttal.** Pólabá ismét küldhetők magáncsomagok, a szállítólevelek szelvényei azonban magánközleményeket nem tartalmazhatnak. A pólai katonáknak öt kilogrammot meg nem haladó csomagok küldhetők. Triestbe ezer koronáig terjedő összegben póstautalványok és pénzeslevelek, valamint öt kilogramm súlyt meg nem haladó magáncsomagok is küldhetők.

— **Szerbia újabb bünei.** Mindnyájan emlékszünk rá, hogy a télen milyen szörnyű bombamerénylet történt Szófiában, Bulgária fővárosában. Egy hálon, amelyen a bolgár kormány tagjai családjaikkal együtt voltak jelen, valaki bombát dobott a táncoló párok közé. A merényletnek számos áldozata volt. Hosszas kutatás után elfogták a bíróság elé állították a tetteseket. A bíróság előtt szörnyű dolgok kerültek napfényre. Kiderült, hogy ennek a bombamerényletnek is ugyanaz a hírhedt szerb titkosügylet az értelmi szerzője, amely Ferenc Ferdinánd néhai trónörökösünket meggyilkolta. Kiderült, hogy nemcsak az előkelő bolgár politikusokat, hanem magát a bolgár királyt is meg akarták gyilkolni a szerbek. És ilyen ország miatt keverték Európát világháborúba az oroszok, angolok és a franciák!

— **Kérelmek és panaszok a hadiszolgáltatási ügyekben.** A hadiszolgáltatásokra vonatkozó kérelmeket és panaszokat az érdekeltek felek nagy számban intézik közvetlenül a honvédelmi minisztériumhoz, abban a valószerű feltevésben, hogy kívánságaik teljesülése így módon könnyebben és gyorsabban elérhető. — Minthogy új kérvényeket, illethetős eljárás végett, előbb amúgyis az elsőfokú közigazgatási hatóságokhoz kell leküldeni, a közvetlenül a minisztériumhoz beadott kérvények elintézése ezzel mindig halasztást szenved. Figyelmeztetjük emellett a közönséget, hogy, saját érdekében is, kérelmeivel és panaszaival közvetlenül az elsősorban határozásra hivatott következő hatóságokhoz forduljon: A hadiszolgáltatásért járó térítések és kártérítések kifizetése vagy a már kifizetett térítések felmérése végett való kérelmekkel, valamint az ellátási igényekért, az 1912. 68. l.-c. 33. §-a értelmében, a *községi elöljáróságok*; felmentési igényekkel, jogtalan igénybevétel vagy méltánytalan megterhelés, továbbá a hadiszolgáltatásoknál közreműködött közegek törvény és szabályellenes eljárása miatt való panaszokkal, valamint egyáltalában a hadiszolgáltatásokat illető panaszkerényekkel pedig az illethetős *főszolgabíróhoz (polgármesterhez)*.

— **A pálnkaadó fölemelése Ausztriában.** Az osztrák kormány a pálnkaadópolitikát, mely eddig 50 fillér volt, 70 fillére emelte föl. Az adóemelésből, hír szerint, 12 millió korona jövedelmel lesz a kormányoknak.

— **Petőfi az angolokról.** *Petőfi Sándor*, mikor Shakespeare III. Richard e. drámáját előadták, így írt az angolokról: »Van-e az angolnál önzőbb s így nyomorúbb, piszkosabb nép széles e világon? E nép nem ismer se Istent, se embert, csak saját zsebeit. Zsebe a tengely, mely körül a föld, a mindenség forog. E nép a megtestesült kétszerkötött és prózáisság s e népeknek a legnagyobb bűnei, e népek van Shakespeare-je. Vajjon ki intézi a világ dolgait? Valami elméjében megháborodott sors-e, vagy egy kitanulhatatlan bölcsességű Isten? Akárei a mester, de rá, gyöngeszemű emberre, ki nem

látok a tenger fenekére, a világkormányzás misztériumainak mélységére, csak legfeljebb egy pár lábnyira a víz felszínre tart s odáig is csak homályosan, rá nézve, mondom, igen bosszút, hogy Shakespeare-t e pimazs nép vallja tulajdonának.»

— **Lublin felé.** A szövetséges seregek, győzelmes oroszországi előrenyomulásukban, újra Lublin felé tartanak. Újra győzelmek utánuk azok a vidékek, amelyeken már háromnegyed évvel ezelőtt első nagy győzelmeinket arattuk. Az akkori harcoknak beható és igaz történetét közönségünk még ma is alig ismeri. »A Nagy Háború« című munka most megjelent 15. füzetében a Visztula és Ypern közötti offenzívánk, az első és második krasznói csata, a Bug-féle történő előnyomulásunk s a híres zamocse-komarovi csaták történetét találjuk meg, egészen új megvilágításban. »A Nagy Háború« e fejezetei rendkívül tanulságosak, már csak a mai hadihelyzet megértése szempontjából is. A füzet gazdag illusztrációs anyaga is jórészt a fontos eseményeket örökíti meg. »A Nagy Háború«-t az Athenaeum adja ki s egyes lüzelei, 40 fillérért, lapunk kiadóhivatalában kaphatók.

— **Hogyan lehet olcsón főzni?** A felelet egyszerű: főzzön gázzal! A selmecbányai légszuszgár a múlt évben több helyen rendezett mintafőzést. A többek között egy 12–15 személy számára elegendő ebéd, mely állt húslevesből, 5 kg. marhahúsból, továbbá gombából tojással, nyárson sült libából, cseresznyés rétesből, egy óra és tíz perc alatt 1350 liter, azaz 35 fillér ára gázfogyszáccal készült el. Ha a 33 fillérért nem gázt, hanem szénét veszünk, sok port, kormot, hamut, füstöt és bosszúságot nyelünk s emellett kevés kihasználható fűtőanyagot kapunk. Rendeljünk vagy béreljünk tehát gáztűzhelyet.

— **Kolera ellen a legbiztosabb óvószer a kenes gyúgyi gyógy- és borviz.** Kapható az egyedül elárusítónál, özv. Greguss Antalánál.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

8500. H. M. ein. 18. — 1915. szám.

Bevonulási hirdtemény.

A népfőlkérésre kötelezetteknek az 1886. évi XX. törvények alapján történt általános behívása folytán az 1896. évi születelt, valamint az 1878. évtől 1890. évig beárváltag születelt, továbbá az 1892., 1893. és 1894. ében születelt népfőlkérésre kötelezett, nemkülömben a népfőlkérésről vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kiendelt (igénybevett), de ebből a szolgálatból időközben elbocsátott gyének (munkások, kocsisk, hajásárok, stb.), ha a folyó évben megtartott népfőlkérel bemutató szemléln vagy utóbetmutató szemléln vizsgálattak meg, illetoleg az elrendelt bemutató-pótszemléln újra megvizsgáltattak és népfőlkéreltígyeveres szolgálatra alkalmasnak találtattak, 1915. évi július hó 15-én — amennyiben névszerint felmentve nincsenek, — a népfőlkéreltígyeveres igazolványi lapon felüntetett m. kir. honvéd kiegészítő, illetoleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfőlkéreltígyeveres szolgálatra bevonulni tartoznak.

Ez a rendelkezés, a cs. kir. osztrák népfőlkéreltígyeveres folytán, kiterjed mindazokra az 1878. évtől 1890. évig beárváltag születelt és 1892., 1893. és 1894. ében születelt osztrák állampolgárokra is, kik a magyar szent korona országai területén a folyó évi június 18-a és július

12-ike közötti időben megtartott népfőlkérel bemutató szemléln újra megvizsgáltattak és a népfőlkéreltígyeveres szolgálatra alkalmasnak találtattak.

Mindazok az gyének, kik önkéntes belépés folytán a honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint gyének önkéntesek is) már besorozattak, tekintet nélkül arra, hogy mely születési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra 1915. évi július 15-én bevonulni kötelek.

A fentemlített korosztályokba tartozó azoknak a hivatásos gépészeknek és fűtőknek tényleges szolgálatra, kik a mezőgazdasági (arató, cséplő, kaszáló stb.) gép- vagy motorgépeknel vannak alkalmazva, beigazolt alkalmaztatásuk esetében, saját kérelmükre, az illetékes kiegészítőparancsnokság által 1915. évi szeptember 15-éig elhalasztatik.

A bevonulók bevonulások alkalmával lehetőleg erős lábbelit, evőeszközt, evőeszközt, aprólékos kéziszerkeket és 2 napi élelmet hozzanak magukkal.

E felszerelési tárgyak, amennyiben a katonai szolgálatban használhatóknak minősítetnek, értékük szerint meg fognak térítetni.

A bevonulók alkalmával a népfőlkéreltígyeveres igazolványi lap birtokosa a vasútonak a harmadik (gőzhajón második) osztályon ingyen utazik; ez a népfőlkéreltígyeveres igazolványi lap azonban a vasúti, gőzhajó-állomás jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegyépítészénél be kellégyeztetni.

Az a behívott, népfőlkéreltígyeveres kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, kárhatalommal vezettetik elő s a katonai behívás iránt tanúsított engedelmesség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. l.-c. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetetik.

A magyar királyi honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni óhajtó népfőlkéreltígyeveres kötelezett a törvényes korlátok között a csapattestet maga választhatja, a tényleges szolgálatra illeték bevonulása után azonban csak ahhoz a csapattesthez kérheti felvételt, ahová, mint népfőlkéreltígyeveres kötelezett, beosztását nyerte.

Kelt 1915. évi június havában.

Sztancsany Miklós
főgyező, katonai gyégi előadó.

41.074. szám.

Koreskedelemgyi m. kir. miniszter.

Hirdtemény

Magáncsomagok a 149. számú tabori póstárhoz is küldhetők.

A 11. 39. 51. és 186. számú tabori póstákon kívül magáncsomagok állandóan a 149. számú tabori póstárhoz is küldhetők.

Budapest. 1915. június hó 30-án.

2357 1915. M. E.

Rendelet.

A m. kir. minisztérium, a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912. 63. l.-cikket és a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. 68. l.-cikket kiegészítő 1914. 50. l.-c. 4. §-a alapján, a következőket rendel:

1. §. Marhahúst, borjűhúst és sertűhúst a hét két napján és pedig keelden és pénteken — akár nagyban, akár kicsinyben (adagokban) — árusítani vagy egyébként forgalomba hozni tilos. Ugyanezen a napokon tilos fogadóokban, vendéglőkben, egyleti jelűgő és más étkezőhelyeken az említett húsménekből előállított ételek kiszolgáltatása.

E tilalom nem vonatkozik a hűsiparban előállított olyan hűskészítményekre, amelyeknek előállításához hosszabb időt igényel és fogyasztása hosszabb időn át történik; nem vonatkozik továbbá

a szarvasmarha, borjú és sertés levágásából nyert és emberi táplálkozásra alkalmas melléktermékekre.

2. §. Húsnak vagy húsételeknek elárúsítására szolgáló üzletekben tilos az 1. §-ban meghatározott napokon az idézett §. tilalma alá eső húst vagy ételt az elárúsító-helyiségben a közönség részére az átvételt vagy elfogyasztást lehetővé tevő módon készen tartani.

3. §. Az 1. §. rendelkezései alól kórházak és egyéb gyógyintézetek, valamint gyermeknevelő-intézetek javára, közegészségügyi szükségesség alapján, a belügyminiszter kivételeket engedélyezhet.

4. §. A katonai igazgatás részére szállított hús kiszolgáltatása nem esik az 1. §. tilalma alá.

5. §. Aki a jelen rendelet 1. és 2. §-ában foglalt rendelkezéseket megszegi, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914. 50. t.-c. 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak, a székesfehérvári államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrség hatáskörébe tartozik.

6. §. A jelen rendeletet minden községben (városban) a helyben szokásos módon haladéktalanul közhírré kell tenni.

7. §. Ez a rendelet 1915. évi július hó 8-án lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

Budapest, 1915. évi július hó 3. napján.

Gróf Tisza István, s. k.
m. kir. miniszterelnök.

2690/1915. számv. szám.

Hirdetmény.

Alulírott hivatal ezennel közzéteszi, hogy a Selmec- és Bélabánya város területére vonatkozó és az 1915. évre szóló házbéradó; ált. jöv. pótladó, I. és II. oszt.; IV. oszt. ker. és tőkekamatadó kivetési lajstromok az ipolyási kir. pénzügyigazgatóságtól, az érvényesítő záradékkal, leérkeztek, miert is, a közdók kezeléséről szóló 1913. évi VI. t.-c. 2. §-a alapján kiadott 50000. sz. p. m. utasítás 29. §-a értelmében, ezek a lajstromok, az adózóköntség megtekintése céljából, a városi adóhivatal helyiségében *f. évi július hó 14-től július 22-ig* 8 napi közzemlére kiütettek.

Tájékoztul egyben közli a hivatal, hogy az adókivetés elleni felebbezések, az 1913. évi 50000. sz. p. m. rendelet 37. §-a értelmében, a betekintés után azonnal, vagy pedig az adóív kézbesítését követő 15 napi határidő alatt a törvényhatósági közigazgatási bizottság adóügyi bizottságához nyújthatók be.

Végre figyelmeztetnek az adózók, hogy a III. oszt. kereseti adóra, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójára és a bányaadóra vonatkozó felebbezések az 50000. sz. rendelet 23-24. §-ában jelzett módon és időben kell beadni. Selmechánán, 1915. július hó 7-én.

A városi adóhivatal.

Murányi Károly
adóügyi számvérvő.

Csányi Ottó
főszámvérvő.

5509/1915. vt. szám.

Hirdetmény.

Az uralkodó nagy szárazság következtében a városi vízvezeték tápláló források vize annyira megapadt, hogy a forrásvezeték raktározó u. n. városi Alsó Tó már csaknem üres s előbb-utóbb csak a források vizsgálataására leszünk utalva. Ez napoként körülbelül 120 köbméter

vízet jelent, tehát egy-egy lakosra napoként legfeljebb 25 liter vízhasználat fog jutni, vagyis a jelenlegi vízhasználatnak alig egy negyedrészét.

A fenyevető koleraveszély is óvatosságra s körültekintőbb eljárásra int.

E rendkívüli kényszerhelyzetben felkérjük Selmechánya város lakosságát, hogy a vízhasználatot a lehető legtakarékosabban ossza be, a a házi vízvezetékek tulajdonosait s használóit pedig arra kérjük különösképpen, hogy amíg a vízhiány tart, addig a **vízvezetékek vizét öntözésre és fürdőre ne használják** és fokozottabb figyelemmel legyenek arra, hogy a házivezetékek állandóan jókarban, legyenek az esetleges hibák legott hiánytalanul kijavíttassanak.

Felkérjük a város önkész lakosságát, hogy a vízpazarlást mindenütt ne csak kerülje, de minden alkalommal odahason, hogy a vízpazarlás még a közutaknál is megakadályoztassék s ha figyelmeztetése eredménytelen marad, a kihágót a rendőrhatalóságnál minden egyes esetben jelentse fel. A vízvezeteki felügyelőt szigorúan utasítottuk, hogy a hibásan működő házivezetéseket, a vízpazarlás elkerülése érdekében, azonnal zárja el.

Ha a hatóságnak ez a kérése nem járna a kívánt eredménnyel, — a tanács, sükség esetén, kénytelen lenne a városi vízvezetékéről szóló szabályrendelet VIII. fejezetének rendelkezései alapján korlátozó tilalmakat léptetni életbe, esetleg a házivezetéseket a napnak bizonyos részében teljesen elzárni.

Selmechánán, az 1915. július 8-án tartott tanácsüléséből.

Horváth Kálmán
kir. tan. polgármester.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései

1915. június haváról.

Születés.

Teren János, Teren Katalin,	fiú,	Selmechánya.
Eckstein Ignác, Stern Júlia,	»	»
Parilla Máté, Bálik Zsuzsanna,	»	»
Lányi József, Jelinek Erzsébet,	»	»
Pólják Pál, Valent Anna,	»	»
Doletina József, Raesko Ágnes,	»	»
Rácz János, Marinyák Erzsébet,	leány,	»
Röttling Béla, Mikuska Gizella,	»	»
Nóri György, Volditska Angella,	»	»
Benesz Károly, Cziczka Ilona,	»	»
Mezner József, Miertus Antónia,	»	»
Gressó András, Balkovits Erzsébet,	»	»
Mozola Márton, Bukna Cecilia,	fiú,	Bélabánya.
Zrebeny Rajmund, Sausa Anna,	»	Hodrusbánya.
Rudzan János, Rusznák Anna,	»	»
Oravecz Mihály, Kapusztá Ilona,	»	»
Turmann Kálmán, Kapusztá Ilona,	»	»
Rumpf Adám, Sienko Anna,	leány,	Istvánháza.
Paulusz János, Pachinger Erzsébet,	fiú,	»
Szecklécs János, Zdravits Mária,	»	Felsőróna.
Laczko Antal, Keljar Margit,	leány,	»
Gálosz Péter, Szklénka Anna,	»	»
Kicska András, Hradzsky Anna,	»	Kisbánya.

Házasság.

Riha Vilmos, Nemesok Mária, Selmechánya.
Pukaes János, Miller Teréz, Bélabánya.
Schmidt János, Gregus Julianna, Hodrusbánya.

Halálozás.

Urbánsky Rezsóné, 19 éves, tüdőgümőkór, Selmechánya.
Zanzotto Lajos, 69 éves, szívmegfajulás,
Strócz Lajos, 52 éves, gyomorfekély,
Lietava István, 10 éves, csontgümősödés,
Pisztli András, 6 hetes, veselül, gyengeség,
Hents Anna, 8 éves, agyhártyalob,
özü Hupka Ferencné, 76 éves, veselőb
Hoseltz Sámuel, 66 éves, szívmegfajulás,
Mellich Antal, 73 éves, szívmegfajulás,
Leikert Andrásné, 76 éves, Bright-kór,
Riehter Gábor, 4 hónapos, bélhurut,
Szlabay Adám, 84 éves, aggkór, Bélabánya.
Schmoradik János, 17 éves, gőreskő,

Staudner János, 58 éves, véredényelmeszesedés, Hodrusb.
Misztrik Ferenc, 52 éves, tüdőgümőkór,
Paduch Ferenc, 64 éves, gyomororrák,
Majozsky Anna, 6 éves, tüdőgümőkór, Istvánháza.
Riedl Józsefné, 60 éves, vizkór,
özü. Ocsenás Jánosné, 68 éves, szívbaú, Felsőróna.
özü. Makkó Bálintné, 70 éves, végegyengülés, Kisbánya.

HIRDETÉSEK.

1173/1915. sz.

Hirdetmény.

A selmeci m. kir. kohóhivatal felhívja mindazokat a helybeli vagy környékbeli fuvarosokat, akik a vasúton érkező anyagoknak (: koks, szén, érc, vas, stb.) a kohóba és fémeknek a vasútra való szállítását a háború tartamára elvállalni hajlandók, hogy ajánlataikat július hó 26-án **délig** a kohóhivatalnál nyújtsák be, vagy jelzett napon és időben személyesen tegyék meg.

A szállítandó mennyiség havonként cca 30 waggon.

A m. kir. kohóhivatal.

Egy jókarban lévő íróasztal, ebédlőasztal, továbbá hálószoba- és szalonbútor, valamint egyéb háztartási tárgyak, költözködés miatt, szabadkézből eladók a Dr. Kappfele ház földszintjén.

Bükkfa

(dorong) két méter, házhoz szállítva 16 K.

Weisz Adolf Tópatak.
Megrendelhető Joerges Á. özü. és fiánál.

Orvosok mint kitűnő, köhögés elleni szert ajánlják a
KAISER
mell-karamellát a három fonyóval.
Millió ember használja a

Köhögés

rekedtség, kataris, elnyálkásodás, höghurur, fájós nyak, valamint meghűlés elkerülése ellen.

6100 közj. hitel orvosi és magánosok bizonyítványai a biztos eredményt igazolják. Igen egészséges és jóízű bonbonok. Csomagban 20 és 40 fill. Dobozban 60 fill. Kapható: Márkus M. cukrászdájában, Mikovényi Á. és Margótsy J. örökösai gyógyfürésiben **Selmechánán, Welko J. K. és Szentistványai A. Gólnichánán.**

A következő napilapok állandóan kaphatók: **Pesti Hírlap, Az Ujság, Pesti Napló, Budapesti Hírlap, Magyarországi, A Nap, Esti Ujság, Pester Lloyd, Pester Journal, Vossische Zeitung, Joerges Á. özü. és fia könyvkereskedésében.**